

**Naul nga Pol Muli tevi
TAETAS
Batu nale nga mivsivseni lut
nga parmeteni naul ngel
puto suri**

Pol elngi Taetas nga ni ãimajing renge norour ne Krit, ko oli naul ngel tevi nga puspe suri lat nga ãimajing tweni majingen sen puto suri. Pol ospe suri liken se jinibb san nga puwowomu re kalesia nir. Ko ospe kele suri liken se kalesia nir puon ko ãirres pirpese.

Pol owra 'Erres' tevi Taetas

¹ Inu Pol nuvi jinibb ne majingen se Atua. Ko Iesu Kristo okonik erpe aposol nga bela se jinibb nga Atua mĩlmgir pa musuw nga nir parosuri ni, ko nga parongwose nale ne weretunen nga mivi batbatu kalesia mauren se kerr.

² Ko ni okonik kele nga bololi nir parlingi norrorrmien ser puto ãiterter renge mauren nga muto tuwi ngok vini. Mauren nen, Atua, nga sete orongwos ãikerkeris, owrai womu pae tuwi jer nga ãilai tevi kerr.

³ Ko renge daron momsawos nen, eviseni mauren nen, renge nale sen. Ko Atua nga mĩla mauren tevi kerr elngi nale ngok renge nevrek, ko owrai eterter nga inu bowra tweni ko wor tevi jinibb nir.

⁴ Taetas, nik kurpe natuk woswos renge metka ne nosurien, nomok-uli nale ngel tevim. Ngel evi loten suk, nga merrenien ko demat se Atua Tata ko se Iesu Kristo nga mñila mauren tevi kerr piptevim.

Majingen se Taetas iak Krit

⁵ Nulngim iak renge norour nga Krit nga nik kupmajing lilane majingen nir nga mevel lingir. Nuwrai pa tevim nga kupsusture ßirterawarreng nga parwowomu re kalesia nir renge lat jijle nir. Ngok kuprrorrmī nale lilane suk ngel:

⁶ ßirterawarreng nga pokwowomu re kalesia nir pivi wor jinibb nga mauren sen musorsan ko mñirres. Ko pimrreni temijpal nesen sen ko sete puoji nesevin mñinij.^A Ko natun kele nir parosuri Atua ko wor. Sete erres nga nosþen nga mñisij puto suri natun nir, nga marwolu karkar rrek sete marosuri nale.

⁷ Jinibb san nga pokmetmete kalesia nir, mauren sen pusorsan wor þirres. Suri Atua elngi pa majingen sen oto re nevren. Ni nolon sete pian mare þelak, sete purongwos pulolar pingavil, sete pokminmin, sete pokpalpal, ko sete pokmerreni nevöt pilep.

⁸ Ni poklai ko wor neturvitan nir paran re naim sen. Ko pimrreni sev nga mñirres. Ko pivi mñer nga pusorsan þirres, ko puon þirres. Ko sev nga mñisij nga ni mimrreni, pubböt ore tetajer.

---

^A **1:6** Erpe iel, Pol owra ‘nesen sen pisansan kobbong’, ko renge nale se mñeri Gris nir, ngok erpe ßetile nale san nga mining nen erpe nga namlingi, ‘pimrreni temijpal nesen sen ko sete puoji nesevin mñinij.’

⁹ Ni putor totkoni nale nga rramok-visviseni jinibb nir ren p̄iterter ko nga sete purongwos pimjabböl. Ko ni purongwose vajin pivisviseni jinibb nir renge nale momsawos nen, ko p̄iwer rrerrarre nale se nir nga martere nale nen.

Jinibb ne nevisvisenien gerisen

¹⁰ Ko jinibb elep sete arosuri nale, ko arkerkerasi jinibb m̄inij nir renge kalesia tevi norrorrmien ser nga m̄ikarkar. Nir eleplep renge nir ngok arivi m̄eri Isrel.

¹¹ Kapwer ore ko wor nale ser, suri renge metka sapor, nale nga mirpok erpe poklokloksi pa jinibb p̄etp̄eti nir. Jinibb ngok nir arvisviseni jinibb nir renge nale nga sete m̄irres nga jinibb puwrai, nga puloli parongwos parevei bbong nevöt ser pilep ren. Ko murrun ngok evi nga jinibb non p̄isij e kobbong.

¹² Meri Krit lweni kobbong san nga mivi propet se nir, owra ‘O, m̄eri Krit arivi jinibb nga marokkerkeris tetajer, arirpe nanu rrum nga marsij, arivi jinibb nga sete marongwos parmajing, ko marorr milep.’

¹³ Ko nale sen ewretun kobbong. Ko suri nanu ngok, nik kupsurponir ko wor nga puloli nosurien ser p̄iterter.

¹⁴ Nik kupwer ore nir nga setemun parrul totkoni tutunmasa gerisen ngok se m̄eri Isrel nir, ko nale se nir nga marivel lingi pa nale weretunen musuw.

¹⁵ Nanu jijle arwokwok tevi nir nga nolor marwokwok, ko sete nanu san owokwok tevi nir nga nolor marrokitkit ko sete marosuri.

Suri norrorrmien ser orongta pae renge nanu nga m̄isij osuw, ko nolor setemun arongwos parbbujbbuj re nanu nga marsij nga marok-lolir.

¹⁶ Nir ngok arok-wera arongwose Atua, ko murrun nga marok-loli arviseni nga nale ngok nga marok-werai evi gerisen kobbong. Nir ngok arsiĵ p̄erp̄er. Arok-tor otvi nale, ko sete arongwos parloli nanu nga m̄irres san.

2

Nale tevi jinibb nga martera nir

¹ Ko nik Taetas kupwera tweni ko wor nevisvisenien nga musorsan tevi nale were-tunen.

² Kupwerai tevi b̄irterawarrend nir nga sete parmini p̄elak norro rreknga nuwi nga m̄iterter, ko nga murrun nga mumomsawos puto tevir. Ko sev nga m̄isij nga nir marmerr̄eni, partur ore tetajer. Nosurien ser ko merrenien ser porsorsan p̄irres, ko parongwos partori majingen ser p̄iterter pian pijpari bongsin.

³ Ko renge murrun ngok kele kobbong, kupwera tevi lekterwarrend kele nir nga nir parloli wor murrun nga marmomsawos, pirpe nesevin nga marlik renge sel nga muon m̄irres. Ko sete parij p̄isij suri nise jinibb m̄inij nir. Ko sete parok-mini p̄elak norro rreknga nuwi nga m̄iterter. Ko parvisviseni sel nga m̄irres ko wor,

⁴ nga parongwos parsesre nesenwarrend nir nga nir parmerreni lenglengen diwen ser tevi natur nir.

⁵ Ko sev nga m̄isij nga nir marmerr̄eni, partur ore ko wor, puloli nga nir paron p̄irres. Ko

parvisviseni nga parmetmete naim ser ãirres, ko nga parosuri diwen ser. Ngok puloli jinibb san sete purongwos ãirij tere nale se Atua.

Nale tevi ñelakel nir

⁶ Ko renge murrun ngok kele kobbong, nik kuprevei ñelakel kele wor nir nga sev nga ñisij nga nir marmerreri, partur ore tetajer.

⁷ Renge nanu jikle nga kumloli, kupviseni ko wor renge nor majingen nga marres nga komok-lolir, nga puloli nir parvijuri vajin. Ko daron nga kopok-wer visviseni, ko nale som pivi wor weretunen ko, ko purrow ãirres.

⁸ Ko kupvisviseni nale nga musorsan kobbong, nga jinibb sete parongwos parij ãisij suri. Ko kuprongwos kuploli vajin jinibb san nga mutur tere kerr non ãisij, suri ni nanu nga puwrai tere kerr pijkie, suri murrun ne kalesia nir osorsan erres.

Nale tevi jinibb ne majingen nir

⁹ Nik kupviseni jinibb ne majingen nir nga parosuri numal ser ko parloli numal ser parir renge nanu jikle nga marlolir. Ko sete parij weli kele numal ser,

¹⁰ ko sete parsesaro renge nanu se numal ser. Ko nir parviseni tetajer nga nir arok-loli erres, puloli numal ser parongwose parbibto re nir. Ko re murrun ngok, nanu jikle nga marlolir ngok parjoroi renge no jinibb nir nale se Atua nga mokla mauren tevi kerr.

Batbatu mauren se kalesia nir

¹¹ Merrenien se Atua ermmali pa nga ãilai mauren tevi jinibb jikle nir.

12-13 Ko kerr rramok-tiriv nga rraplesi nabong nga milep ngok nga norrorrmien se kerr muto rengen, nga Iesu Kristo nga mivi Atua ko nga ãilai mauren tevi kerr pia-rremali rengen tevi nosrövien sen nga milep. Ko lelingenok nga rramok-tiriv, merrenien ngok se Atua eviseni tevi kerr nga lelingenok ko pa rraplinglingi murrun nga sete marsorsan re no Atua. Sete rrapmerreni ãelak nanu ne iel ngatan nir. Ko nanu nga marsij nga kerr rrammerreni, rrapatur ore tetajer. Rraploli murrun nga marsorsan marres nga Atua purnge ãirres suri kerr renger.

14 Iesu Kristo ela mauren sen nga ãila mauren tevi kerr. Ko ni ojri lwani kerr renge murrun nir nga sete marsorsan, ko ololi kerr rramirpe gortien san nga mauren se kerr muwokwok ãirres. Rramivi jinibb sen kobbong, ko rramterter nga rraploli majingen nga marres nir.

15 Kupwera nale ngok tevi jinibb som nir. Ko kupsusture norrorrmien ser, ko kuprij ãiterter nga kupwer ore murrun nga ãisij se nir renge derteren jile nga muto jim. Ko sete kuploli jinibb san puklu wutan re nik.

3

Murru kalesia nir

1 Kupweraï lilane tevi jinibb som nir nga parosuri ko wor jinibb nga marlelep nir nga martori vanu, ko nga parvijuri nale ser. Ko parlik metmet tetajer nga parloli majingen nga marres nir.

2 Ko kupweraï tevir nga sete parij ãisij tere jinibb san, ko sete parivi jinibb nga parok-lat;

parivi jinibb nga parok-loli sel p̃irres tevi jinibb nir. Ko murrur pumolmol tevi jinibb totoklai.

³ Ko kerr kele, bonevis rramok-irpok, nga rramok-lengleng nabong sapon, ko rramok-tor otvi nale ko rramok-sarr, ko nabong sapon rramok-loli nanu nga rraprunge p̃irres ren nga kerr kobbong rrammerreni. Ko iok rramirpe demij maur se nanu ngok nir. Ko tetajer, nolo kerr okleplep, ko rramok-tori lolaren epriv p̃elak. Jinibb nir arungasi kerr, ko kerr rramungasi nir.

⁴ Ko daron nga merrenien se Atua ko sel sen nga mokloli m̃irres miplari ji kerr, ko ni elai mauren tevi kerr vajin.

⁵ Ko sete ololi erpok suri kerr rramloli majingen nga marres, ejki. Ela mauren tevi kerr suri ornge esij kobbong suri kerr. Erpe Nem̃in On errawe vaseni nolo kerr ko ololi kerr erpe rram̃iak luwi tevi mauren nga mimerr kele.

⁶ Erpe Atua ololi Iesu Kristo nga m̃ila mauren tevi kerr ejivreni Nem̃in On sen renge kerr.

⁷ Ko nalol nga m̃irres sen elai mauren tevi kerr nga muloli rramivi jinibb nga marsorsan m̃irres renge non, ko kerr rramrongwos rrapror sweri mauren nga sete orongwos pusuw. Rramlingi norrorrmien se kerr oto pa renge mauren nen osuw.

⁸ Nale ngok evi weretunen.

Ko numrreni nik Taetas kuprij wor suri nanu ngok nir, nga puloli jinibb nga marosuri Atua arongwos parloli norrorrmien ser p̃iterter kele nga parloli majingen nga marres, ko nga marongwos para-rres kele wor tevi jinibb jijle nir.

⁹ Ko nik kupan ngasu wor re laten se nir nga marlengleng ko nga marok-meteni ðelak re naul ne nise metka ser nir nga tuwi pa, ko kupan ngasu wor re laten ko balpalen nga marok-loli renge murrun wowarrencng nga marpelari renge nale nesesreien se Moses. Nale nga marirpok arivi nale nawon rres, sete arongwos parloli nanu san ðirres.

¹⁰ Poro jinibb san pokloli jinibb parwijwij ngasu nir renge nale nga mirpok, ko nik kupan kupser metutue pijpari pivaru kobbong, ko vitunen setemun kupan. Ko setemun kupkorti tevi mñernen kele.

¹¹ Suri nik kurongwos pae jinibb nga mirpok, norrorrmien sen esij ko pa, ko nololien sen eviseni nga ni ololi pa esij.

Bongsi nale se Pol

¹² Ko daron nga mokoni Atemas rreknga Tikikas nuru tuwen vinuk jim, nik kupðelak ðiterter nga kupini jik Nikopolis, suri inu nurrorrmi bean ðelik ie daron ne melas.

¹³ Ko kupðelak kele nga kupla se nuru ngok Apolos ko jinibb nga mokvisviseni nale ngok Sinas, nga kupseser tevi nuru renge nanu jijle nga portori renge sel se nuru.

¹⁴ Ko jinibb se kerr nir parongwos parterter ko wor renge majingen nga marres, nga parongwos parlai se nir nga nevrer mumrrol renge nanu san. Sete erres nga parlik nawon.

¹⁵ Nir nga marlik tevik iel arwera “Erres” tevi nik. Ko nik kupwerai “erres” tevi sele kem nir nga marivi kalesia. Ko ngel evi loten suk, nga

merrenien se Atua puto tevi kami jijle. Nuwra
“Remsom”.

Naul On Nga Mimerr Uripiv
The New Testament in the Uripiv language of
Vanuatu

copyright © 1996 Wycliffe Bible Translators

Language: Uripiv (Uripiv-Wala-Rano-Atchin)

Dialect: Uripiv

Translation by: WBT

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-03-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

96303ce7-aa0a-513c-862d-415957a542e1